

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Світлана СМОЛЕНСЬКА

"30"серпня 2023 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри

Мечислав ЧЕКАНОВИЧ

Протокол засідання кафедри
будівництва, архітектури та дизайну

ХДАЕУ

від «25» серпня 2023 року № 1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Загальна композиція (у т.ч. архітектурна графіка, архітектурна композиція, рисунок, живопис, кольорознавство, скульптура та пластичне моделювання, архітектурне макетування)»

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма – Архітектура та містобудування

Спеціальність – 191 Архітектура та містобудування

Галузь знань – 19 Архітектура та будівництво

Кропивницький – 2023

1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Загальна композиція (у т.ч. архітектурна графіка, архітектурна композиція, рисунок, живопис, кольорознавство, скульптура та пластичне моделювання, архітектурне макетування)
Факультет	Архітектури та будівництва
Назва кафедри	Будівництва, архітектури та дизайну
Викладач	Світлана СМОЛЕНСЬКА, доктор архітектури, професор Наукові інтереси: 1. Авангардний модернізм в Україні: генеза та спадщина; 2. Архітектура та містобудування першої половини ХХ століття в Україні як загальноєвропейська спадщина; 3. Середовищний підхід в архітектурі та містобудуванні, середовищні методи та засоби передпроектних досліджень. Анастасія ВІГАНД – асистент кафедри будівництва, архітектури та дизайну наукові інтереси: архітектурне проектування, архітектурна композиція, дизайн інтер'єру, живопис, скульптура
Контактна інформація	Світлана СМОЛЕНСЬКА, e-mail: smolenska_s@ksaeu.kherson.ua Віганд А. С., e-mail: vihand_a@ksaeu.kherson.ua
Графік консультацій	Вівторок, четвер, 15:00-16:00
Програма дисципліни	<p style="text-align: center;">ЗМІСТОВА ЧАСТИНА І (1-ий семестр)</p> <p style="text-align: center;">Архітектурна композиція</p> <p>Тема 1. Вступ. Головні поняття архітектурної композиції.</p> <p>Тема 2. Метро-ритмічні закономірності. Види площинної композиції (закрита, відкрита, симетрія, асиметрія та ін.).</p> <p>Тема 3. Методи пропорціювання в архітектурі. Масштабність в архітектурній композиції</p> <p>Тема 4. Тектоніка історичних та сучасних конструктивних систем.</p> <p>Тема 5. Фізичні основи кольору (поняття кольору, характеристики кольору). Колір в архітектурі та архітектурному просторі. Психологія сприйняття кольору.</p> <p>Тема 6. Основні види архітектурної композиції. Головні властивості та прийоми, засоби виявлення фронтальної, об'ємної та глибинно-просторової композиції.</p> <p>Тема 7. Головні властивості фронтальної композиції. Засоби її виявлення: силует, членування, пластика, фактура, текстура.</p> <p>Тема 8. Вступ. Елементи об'ємно-просторової композиції. Загальні поняття про композицію. Первинні елементи в композиції.</p> <p>Тема 9. Поняття форми в композиції. Прості геометричні фігури та об'ємні тіла.</p> <p>Тема 10. Орнаменти та їх види. Види композиції.</p> <p style="text-align: center;">ЗМІСТОВА ЧАСТИНА ІІ (2-ий семестр)</p> <p style="text-align: center;">Архітектурна графіка</p>

- Тема 11. Креслярські інструменти, матеріали і прилади
Тема 12. Елементи архітектурної графіки
Тема 13. Антураж та стафаж в архітектурній графіці
Тема 14. Декоративний шрифт на планшеті
Тема 15. Відмивка архітектурної вази та шрифту
Тема 16. Викреслювання аркового портика в масах
Тема 17. Відмивка аркового портика в масах
Тема 18. Обміри. Викреслювання архітектурних елементів
Тема 19. Обміри фасаду пам'ятки архітектури
Тема 20. Викреслювання фасаду пам'ятки архітектури.

ЗМІСТОВА ЧАСТИНА III (4-ий семестр)

Рисунок, живопис, скульптура та пластичне моделювання. Кольорознавство. Ч.1

- Тема 21. Натюрморт з геометричних фігур, лінійно-конструктивне вирішення (рисунок).
Тема 22. Натюрморт з геометричних фігур, світло-тіньове вирішення (рисунок).
Тема 23. Натюрморт з предметів побуту з драперією, світло-тіньове вирішення (рисунок).
Тема 24. Рисунок архітектурної деталі, лінійно-конструктивне вирішення (рисунок).
Тема 25. Рисунок інтер'єру (рисунок).
Тема 26. Вступ. Особливості кольору, кольористики та контрасту.
Тема 27. Натюрморт з геометричних фігур (живопис).
Тема 28. Натюрморт з вільно спадаючою драперією (живопис).
Тема 29. Натюрморт з предметів побуту з драперією (живопис).
Тема 30. Ліпка однопланового рельєфу з класичного зразка – розетка «трюхлистник» (скульптура)

ЗМІСТОВА ЧАСТИНА IV (5-ий семестр)

Рисунок, живопис, скульптура та пластичне моделювання. Кольорознавство. Ч.2

- Тема 31. Натюрморт з гіпсовою головою та касадно спадаючою драперією (рисунок)
Тема 32. Рисунок вільно спадаючої драперії (рисунок)
Тема 33. Рисунок людського черепа, лінійно-конструктивне вирішення (рисунок)
Тема 34. Натюрморт з гіпсовою головою (рисунок)
Тема 35. Рисунок голови натурника (рисунок)
Тема 36. Живопис з касадно спадаючої драперії (живопис)
Тема 37. Натюрморт з предметів побуту в інтер'єрі (живопис)
Тема 38. Живопис інтер'єру (хол, коридор, галерея, вестибюль) (живопис)
Тема 39. Живопис частин людського тіла (рука, стопа, вухо) (живопис)
Тема 40. Ліпка натюрморту з геометричних фігур та драперією (скульптура)

ЗМІСТОВА ЧАСТИНА V (6-ий семестр)

Архітектурне макетування

Тема 41. Вступ. Поняття про макетування, матеріали.
Тема 42. Об'ємне макетування простих геометричних тіл.
Тема 43. Об'ємно-просторове макетування з геометричних фігур.
Тема 44. Об'ємно-просторове макетування шрифтів (ініціали перших букв власного прізвища, ім'я, по батькові).
Тема 45. Макетування меблів.
Тема 46. Макетування трансформуючих поверхонь.
Тема 47. Макетування архітектурних деталей.
Тема 48. Макетування частини інтер'єру з архітектурного проектування.
Тема 49. Виготовлення тематичного інтер'єру.
Тема 50. Об'ємне макетування будівлі або споруди (з архітектурного проектування).

Мова викладання

Українська

2. Анотація курсу

Анотація курсу

Навчальна дисципліна «Загальна композиція» вивчається здобувачами вищої освіти за освітньою програмою першого бакалаврського рівня спеціальності 191 Архітектура та містобудування на 1,2 та 3 курсі у 1, 2, 4, 5, 6 семестрі.

Архітектурна композиція - це цілісна система архітектурних форм, що відповідає художнім, функціональним і конструктивно-технологічним вимогам. Вона відрізняється від інших видів композиції в мистецтві (художньої, музичної, літературної) саме своїм синтезом художніх і технічних прийомів, які дозволяють створити вчинене за своїми художніми якостями і доцільне у функціональному і технічному відношенні будівлю або споруду, що відповідає тріаді Вітрувія: «користь, міцність і краса».

Архітектурна графіка - це сукупність видів професійного зображення, які виявляють образні, масштабні й просторові властивості об'єкта. Величезне значення методів зображення, що вивчаються в курсі архітектурної графіки, полягає в можливості з великою наочністю і метричною достовірністю відобразити не тільки існуючі предмети, а й виникаючі у нашому уявленні образи майбутнього об'єкта. Сучасна архітектурна графіка різноманітна, охоплює всі види засобів, за допомогою яких просторові форми зображуються на площині. В зв'язку з цим вона спирається на курс нарисної геометрії.

Рисунок, живопис, скульптура та пластичне моделювання. Кольорознавство (Ч.1 та Ч.2) - навчання повинно всебічно сприяти засвоєнню основного арсеналу засобів, зображувальних прийомів, спираючись на багатолітній досвід поколінь сучасних викладачів академічного рисунку та живопису, враховуючи наочний приклад митців-класиків світового рівня.

Архітектурне макетування. Архітектори XVIII – XIX ст. теж приділяли велике значення виготовленню макетів, але окрім практичних цілей вони переслідували мету перевірити естетичні якості об'єктів, що проектувалися. Майстри вважали, що ортогональне зображення не дозволяє сприймати будівлю

	такою, якою вона буде в реальності й підкреслювали роль макету.
Інформаційний пакет дисципліни	Методичні вказівки з дисципліни «Загальна композиція»

3. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Мета навчальної дисципліни «Загальна композиція» – дати студенту знання і практичні навички щоб забезпечити майбутнім спеціалістам належні навички графічного оформлення для їх творчих та професійних здобутків, зокрема розвитку професійного стилю, смаку, просторової уяви та композиційному вирішенні, оформленні.
Завдання вивчення дисципліни	Завдання навчальної дисципліни «Загальна композиція» студентами спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» є ознайомлення з правилами, закономірностями та послідовністю виконання графічних та об'ємно-просторових завдань, формування та удосконалення власного авторського почерку і графіки. Дисципліна «Загальна композиція» містить діалектичний зв'язок з рядом навчальних курсів: «Нарисна геометрія», «Основи макетування», «Історія світової архітектури», «Архітектурне проектування», «Архітектурні конструкції», «Інженерні системи та обладнання будівлі» та інші.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Інтегральна	ІК. Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі у сфері архітектури та містобудування, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, на основі застосування сучасних архітектурних теорій та методів.
Загальні	ЗК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, їх місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Спеціальні (фахові)	СК07. Усвідомлення основних законів і принципів архітектурно-містобудівної композиції, формування художнього образу і стилю в процесі проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів. СК08. Усвідомлення теоретико-методологічних основ архітектурного проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середо-вищних і ландшафтних об'єктів. СК15. Здатність до здійснення комп'ютерного моделювання, візуалізації, макетування і підготовки наочних ілюстративних матеріалів до архітек-турно-містобудівних проєктів. СК16. Усвідомлення загальних теоретичних, методичних і творчих засад архітектурного проектування. СК17. Усвідомлення теоретичних основ містобудування та здатність застосовувати їх для розв'язання складних спеціалізованих задач.
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН	ПРН10. Застосовувати сучасні засоби і методи інженерної, художньої і комп'ютерної графіки, що

	використовуються в архітектурно-місто-будівному проектуванні. ПР11. Застосовувати художньо-композиційні засади в архітектурно-містобудівному проектуванні.
--	---

5. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2023/2024
Семестр	1-й, 2-й, 4-й, 5-й, 6-й
Курс	1-й, 2-й, 3-й
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язкова компонента (OK8)
Пререквізити	Дисципліна «Загальна композиція» містить діалектичний зв'язок з рядом навчальних курсів: «Нарисна геометрія та інженерна графіка», «Основи проектування», «Історія стилів мистецтва», «Історія світової архітектури», «Архітектурне проектування», «Архітектурні конструкції», «Інженерні системи та обладнання будівлі» та інші.
Постреквізити	Знання з основних розділів дисципліни забезпечують подальше вивчення таких дисциплін: «Архітектурні конструкції», «Інженерні системи та обладнання будівлі», «Архітектурне проектування»

6. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	15,0/450 годин
Лекції	100 годин
Практичні / Семінарські	126 годин
Лабораторні	0 годин
Самостійна робота	224 години
Форма підсумкового контролю	залік (1, 2, 4 семестр) екзамен (5, 6 семестр)

7. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; OS: Windows, Android, iOS; Програмне забезпечення: Word; Excel; PowerPoint; Zoom; Google Meet; AutoCAD; ArcGis; Digitals; Система електронного навчання Moodle
Обладнання	Електронний варіант лекцій. Тестові завдання (електронний варіант)

8. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного, рубіжного та підсумкового видів контролю. Здобувачі вищої освіти зобов'язані виконувати правила внутрішнього розпорядку університету, відвідувати навчальні заняття згідно з розкладом, дотримуватися етичних поведінкових норм. Для забезпечення необхідної якості знань здобувачі вищої освіти мають регулярно готуватись до занять, працювати з навчальною літературою, з мережевими ресурсами тощо. Здобувачі вищої освіти повинні
------------------------	--

	планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних та лабораторних занять, повною мірою долучатись до активних форм навчання.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 % від оцінки).
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання попущених занять здійснюється шляхом написання рефератів з пропущеної теми. Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять, для виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій, методичні вказівки та рекомендовану літературу. З метою розвитку необхідних фахівцю навичок самостійної роботи і практичного використання методів композиції при вирішенні поставлених задач, а також для стимулювання більш поглибленого вивчення матеріалу дисципліни програмою курсу передбачено 28 графічних робіт (за весь курс). Тематика робіт, методичні вказівки та індивідуальні завдання визначаються кафедрою на підставі існуючих і власних розробок.
Академічна доброчесність	Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.

9. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				балів
			лк	лаб.	сем. / пр.	СР	
Змістова частина I (1-ий семестр) Архітектурна композиція							
1.	Лекція 1	Тема 1. Вступ. Головні поняття архітектурної композиції	2				5
	Практичне заняття	Вступ. Головні поняття архітектурної композиції			2		5
	Самостійна робота	Вступ. Головні поняття архітектурної композиції				4	
2.	Лекція 2	Тема 2. Метро-ритмічні закономірності. Види площинної композиції (закрита, відкрита, симетрія, асиметрія та ін.)	2				5
	Практичне заняття	Метро-ритмічні закономірності. Види площинної композиції (закрита, відкрита, симетрія, асиметрія та ін.)			2		5
	Самостійна робота	Метро-ритмічні закономірності. Види площинної композиції (закрита,				4	

		відкрита, симетрія, асиметрія та ін.)					
3.	Лекція 3	Тема 3. Методи пропорціювання в архітектурі. Масштабність в архітектурній композиції	2				5
	Практичне заняття	Методи пропорціювання в архітектурі. Масштабність в архітектурній композиції			2		5
	Самостійна робота	Методи пропорціювання в архітектурі. Масштабність в архітектурній композиції				4	
4.	Лекція 4	Тема 4. Тектоніка історичних та сучасних конструктивних систем.	2				5
	Практичне заняття	Тектоніка історичних та сучасних конструктивних систем.			2		5
	Самостійна робота	Тектоніка історичних та сучасних конструктивних систем.				4	
5.	Лекція 5	Тема 5. Фізичні основи кольору (поняття кольору, характеристики кольору). Колір в архітектурі та архітектурному просторі. Психологія сприйняття кольору.	2				5
	Практичне заняття	Фізичні основи кольору (поняття кольору, характеристики кольору). Колір в архітектурі та архітектурному просторі. Психологія сприйняття кольору.			2		5
	Самостійна робота	Фізичні основи кольору (поняття кольору, характеристики кольору). Колір в архітектурі та архітектурному просторі. Психологія сприйняття кольору.				4	
6.	Лекція 6	Тема 6. Основні види архітектурної композиції. Головні властивості та прийоми, засоби виявлення фронтальної, об'ємної та глибинно-просторової композиції.	2				5
	Практичне заняття	Основні види архітектурної композиції. Головні властивості та прийоми, засоби виявлення фронтальної, об'ємної та глибинно-просторової композиції.			2		5
	Самостійна робота	Основні види архітектурної композиції. Головні властивості та прийоми, засоби виявлення фронтальної, об'ємної та глибинно-просторової композиції.				4	
7.	Лекція 7	Тема 7. Головні властивості фронтальної композиції. Засоби її виявлення: силует, членування, пластика, фактура, текстура.	2				5
	Практичне заняття	Головні властивості фронтальної композиції. Засоби її виявлення: силует, членування, пластика, фактура, текстура.			2		5
	Самостійна робота	Головні властивості фронтальної композиції. Засоби її виявлення: силует, членування, пластика, фактура, текстура.				4	
8.	Лекція 8	Тема 8. Вступ. Елементи об'ємно-просторової композиції. Загальні поняття про композицію. Первинні елементи в композиції.	2				5

	Практичне заняття	Вступ. Елементи об'ємно-просторової композиції. Загальні поняття про композицію. Первинні елементи в композиції.			2		5
	Самостійна робота	Вступ. Елементи об'ємно-просторової композиції. Загальні поняття про композицію. Первинні елементи в композиції.				4	
9.	Лекція 9	Тема 9. Поняття форми в композиції. Прості геометричні фігури та об'ємні тіла.	2				5
	Практичне заняття	Поняття форми в композиції. Прості геометричні фігури та об'ємні тіла.			2		5
	Самостійна робота	Поняття форми в композиції. Прості геометричні фігури та об'ємні тіла.				4	
10.	Лекція 10	Тема 10. Орнаменти та їх види. Види композиції.	2				5
	Практичне заняття	Орнаменти та їх види. Види композиції.			2		5
	Самостійна робота	Орнаменти та їх види. Види композиції.				4	
	ПК ЗЧ I		20	0	20	40	100
		Залік	-	-	-	-	-
Змістова частина II (2-ий семестр) Архітектурна графіка							
1.	Лекція 11	Тема 11. Креслярські інструменти, матеріали і прилади	2				5
	Практичне заняття	Креслярські інструменти, матеріали і прилади			2		5
	Самостійна робота	Креслярські інструменти, матеріали і прилади				4	
2.	Лекція 12	Тема 12. Елементи архітектурної графіки	2				5
	Практичне заняття	Елементи архітектурної графіки			2		5
	Самостійна робота	Елементи архітектурної графіки				4	
3.	Лекція 13	Тема 13. Антурах та стафаж в архітектурній графіці	2				5
	Практичне заняття	Антурах та стафаж в архітектурній графіці			2		5
	Самостійна робота	Антурах та стафаж в архітектурній графіці				4	
4.	Лекція 14	Тема 14. Декоративний шрифт на планшеті	2				5
	Практичне заняття	Декоративний шрифт на планшеті			2		5
	Самостійна робота	Декоративний шрифт на планшеті				4	
5.	Лекція 15	Тема 15. Відмивка архітектурної вази та шрифта	2				5
	Практичне заняття	Відмивка архітектурної вази та шрифта			2		5
	Самостійна робота	Відмивка архітектурної вази та шрифта				4	
6.	Лекція 16	Тема 16. Викреслювання аркового портика в масах	2				5
	Практичне заняття	Викреслювання аркового портика в масах			2		5
	Самостійна робота	Викреслювання аркового портика в масах				4	

7.	Лекція 17	Тема 17. Відмивка аркового портика в масах	2				5
	Практичне заняття	Відмивка аркового портика в масах			4		5
	Самостійна робота	Відмивка аркового портика в масах				4	
8.	Лекція 18	Тема 18. Обміри. Викреслювання архітектурних елементів	2				5
	Практичне заняття	Обміри. Викреслювання архітектурних елементів			4		5
	Самостійна робота	Обміри. Викреслювання архітектурних елементів				6	
9.	Лекція 19	Тема 19. Обміри фасаду пам'ятки архітектури	2				5
	Практичне заняття	Обміри фасаду пам'ятки архітектури			4		5
	Самостійна робота	Обміри фасаду пам'ятки архітектури				6	
10.	Лекція 20	Тема 20. Викреслювання фасаду пам'ятки архітектури.	2				5
	Практичне заняття	Викреслювання фасаду пам'ятки архітектури.			4		5
	Самостійна робота	Викреслювання фасаду пам'ятки архітектури.				6	
ПК ЗЧ II			20	0	28	46	100
Залік			-	-	-	-	-
Змістова частина III (4-ий семестр) Рисунок, живопис, скульптура та пластичне моделювання. Кольорознавство. Ч.1							
1.	Лекція 21	Тема 21. Натюрморт з геометричних фігур, лінійно-конструктивне вирішення (рисунок).	2				5
	Практичне заняття	Натюрморт з геометричних фігур, лінійно-конструктивне вирішення (рисунок).			2		5
	Самостійна робота	Натюрморт з геометричних фігур, лінійно-конструктивне вирішення (рисунок).				4	
2.	Лекція 22	Тема 22. Натюрморт з геометричних фігур, світло-тіньове вирішення (рисунок).	2				5
	Практичне заняття	Натюрморт з геометричних фігур, світло-тіньове вирішення (рисунок).			2		5
	Самостійна робота	Натюрморт з геометричних фігур, світло-тіньове вирішення (рисунок).				4	
3.	Лекція 23	Тема 23. Натюрморт з предметів побуту з драперією, світло-тіньове вирішення (рисунок).	2				5
	Практичне заняття	Натюрморт з предметів побуту з драперією, світло-тіньове вирішення (рисунок).			2		5
	Самостійна робота	Натюрморт з предметів побуту з драперією, світло-тіньове вирішення (рисунок).				4	
4.	Лекція 24	Тема 24. Рисунок архітектурної деталі, лінійно-конструктивне вирішення (рисунок).	2				5

	Практичне заняття	Рисунок архітектурної деталі, лінійно-конструктивне вирішення (рисунок).			2		5
	Самостійна робота	Рисунок архітектурної деталі, лінійно-конструктивне вирішення (рисунок).				4	
5.	Лекція 25	Тема 25. Рисунок інтер'єру (рисунок).	2				5
	Практичне заняття	Рисунок інтер'єру (рисунок).			2		5
	Самостійна робота	Рисунок інтер'єру (рисунок).				4	
6.	Лекція 26	Тема 26. Вступ. Особливості кольору, кольористики та контрасту.	2				5
	Практичне заняття	Вступ. Особливості кольору, кольористики та контрасту.			2		5
	Самостійна робота	Вступ. Особливості кольору, кольористики та контрасту.				4	
7.	Лекція 27	Тема 27. Натюрморт з геометричних фігур (живопис).	2				5
	Практичне заняття	Натюрморт з геометричних фігур (живопис).			4		5
	Самостійна робота	Натюрморт з геометричних фігур (живопис).				4	
8.	Лекція 28	Тема 28. Натюрморт з вільно спадаючою драперією (живопис).	2				5
	Практичне заняття	Натюрморт з вільно спадаючою драперією (живопис).			4		5
	Самостійна робота	Натюрморт з вільно спадаючою драперією (живопис).				6	
9.	Лекція 29	Тема 29. Натюрморт з предметів побуту з драперією (живопис).	2				5
	Практичне заняття	Натюрморт з предметів побуту з драперією (живопис).			4		5
	Самостійна робота	Натюрморт з предметів побуту з драперією (живопис).				6	
10.	Лекція 30	Тема 30. Ліпка однопланового рельєфу з класичного зразка – розетка «трюхлистник» (скульптура)	2				5
	Практичне заняття	Ліпка однопланового рельєфу з класичного зразка – розетка «трюхлистник» (скульптура)			4		5
	Самостійна робота	Ліпка однопланового рельєфу з класичного зразка – розетка «трюхлистник» (скульптура)				6	
	ПК ЗЧ ІІІ		20	0	28	46	100
		Залік	-	-	-	-	-
Змістова частина ІV (5-ий семестр) Рисунок, живопис, скульптура та пластичне моделювання. Кольорознавство. Ч.2							
1.	Лекція 31	Тема 31. Натюрморт з гіпсовою головою та каскадно спадаючою драперією (рисунок)	2				3
	Практичне заняття	Натюрморт з гіпсовою головою та каскадно спадаючою драперією (рисунок)			2		3
	Самостійна робота	Натюрморт з гіпсовою головою та каскадно спадаючою драперією (рисунок)				4	
2.	Лекція 32	Тема 32. Рисунок вільно спадаючої драперії (рисунок)	2				3
	Практичне заняття	Рисунок вільно спадаючої драперії (рисунок)			2		3

	Самостійна робота	Рисунок вільно спадаючої драперії (рисунок)				4	
3.	Лекція 33	Тема 33. Рисунок людського черепа, лінійно-конструктивне вирішення (рисунок)	2				3
	Практичне заняття	Рисунок людського черепа, лінійно-конструктивне вирішення (рисунок)			2		3
	Самостійна робота	Рисунок людського черепа, лінійно-конструктивне вирішення (рисунок)				4	
4.	Лекція 34	Тема 34. Натюрморт з гіпсовою головою (рисунок)	2				3
	Практичне заняття	Натюрморт з гіпсовою головою (рисунок)			2		3
	Самостійна робота	Натюрморт з гіпсовою головою (рисунок)				4	
5.	Лекція 35	Тема 35. Рисунок голови натурника (рисунок)	2				3
	Практичне заняття	Рисунок голови натурника (рисунок)			2		3
	Самостійна робота	Рисунок голови натурника (рисунок)				4	
6.	Лекція 36	Тема 36. Живопис з каскадно спадаючої драперії (живопис)	2				3
	Практичне заняття	Живопис з каскадно спадаючої драперії (живопис)			2		3
	Самостійна робота	Живопис з каскадно спадаючої драперії (живопис)				4	
7.	Лекція 37	Тема 37. Натюрморт з предметів побуту в інтер'єрі (живопис)	2				3
	Практичне заняття	Натюрморт з предметів побуту в інтер'єрі (живопис)			2		3
	Самостійна робота	Натюрморт з предметів побуту в інтер'єрі (живопис)				4	
8.	Лекція 38	Тема 38. Живопис інтер'єру (хол, коридор, галерея, вестибюль) (живопис)	2				3
	Практичне заняття	Живопис інтер'єру (хол, коридор, галерея, вестибюль) (живопис)			2		3
	Самостійна робота	Живопис інтер'єру (хол, коридор, галерея, вестибюль) (живопис)				6	
9.	Лекція 39	Тема 39. Живопис частин людського тіла (рука, стопа, вухо) (живопис)	2				3
	Практичне заняття	Живопис частин людського тіла (рука, стопа, вухо) (живопис)			2		3
	Самостійна робота	Живопис частин людського тіла (рука, стопа, вухо) (живопис)				6	
10.	Лекція 40	Тема 40. Ліпка натюрморту з геметричних фігур та драперією (скульптура)	2				3
	Практичне заняття	Ліпка натюрморту з геметричних фігур та драперією (скульптура)			4		3
	Самостійна робота	Ліпка натюрморту з геметричних фігур та драперією (скульптура)				6	
	ПК ЗЧ ІV		20	0	22	46	60
		Екзамен	-	-	-	-	40

Змістова частина V (6-ий семестр) Архітектурне макетування

1.	Лекція 41	Тема 41. Вступ. Поняття про макетування, матеріали.	2				3
	Практичне заняття	Вступ. Поняття про макетування, матеріали.			2		3
	Самостійна робота	Вступ. Поняття про макетування, матеріали.				4	
2.	Лекція 42	Тема 42. Об'ємне макетування простих геометричних тіл.	2				3
	Практичне заняття	Об'ємне макетування простих геометричних тіл.			2		3
	Самостійна робота	Об'ємне макетування простих геометричних тіл.				4	
3.	Лекція 43	Тема 43. Об'ємно-просторове макетування з геометричних фігур.	2				3
	Практичне заняття	Об'ємно-просторове макетування з геометричних фігур.			2		3
	Самостійна робота	Об'ємно-просторове макетування з геометричних фігур.				4	
4.	Лекція 44	Тема 44. Об'ємно-просторове макетування шрифтів (ініціали перших букв власного прізвища, ім'я, по батькові).	2				3
	Практичне заняття	Об'ємно-просторове макетування шрифтів (ініціали перших букв власного прізвища, ім'я, по батькові).			2		3
	Самостійна робота	Об'ємно-просторове макетування шрифтів (ініціали перших букв власного прізвища, ім'я, по батькові).				4	
5.	Лекція 45	Тема 45. Макетування меблів.	2				3
	Практичне заняття	Макетування меблів.			2		3
	Самостійна робота	Макетування меблів.				4	
6.	Лекція 46	Тема 46. Макетування трансформуючих поверхонь.	2				3
	Практичне заняття	Макетування трансформуючих поверхонь.			2		3
	Самостійна робота	Макетування трансформуючих поверхонь.				4	
7.	Лекція 47	Тема 47. Макетування архітектурних деталей.	2				3
	Практичне заняття	Макетування архітектурних деталей.			4		3
	Самостійна робота	Макетування архітектурних деталей.				4	
8.	Лекція 48	Тема 48. Макетування частини інтер'єру з архітектурного проектування.	2				3
	Практичне заняття	Макетування частини інтер'єру з архітектурного проектування.			4		3
	Самостійна робота	Макетування частини інтер'єру з архітектурного проектування.				6	
9.	Лекція 49	Тема 49. Виготовлення тематичного інтер'єру.	2				3
	Практичне заняття	Виготовлення тематичного інтер'єру.			4		3

	Самостійна робота	Виготовлення тематичного інтер'єру.				6	
10.	Лекція 50	Тема 50. Об'ємне макетування будівлі або споруди (з архітектурного проектування).	2				3
	Практичне заняття	Об'ємне макетування будівлі або споруди (з архітектурного проектування).			4		3
	Самостійна робота	Об'ємне макетування будівлі або споруди (з архітектурного проектування).				6	
	ПК ЗЧ V		20	0	28	46	60
	Разом:		100	0	126	224	-
		Екзамен	-	-	-	-	40

10. Форми і методи навчання

Лекція	Під час лекційних занять викладається основний матеріал дисципліни «Загальна композиція». Використовуються словесні методи навчання: пояснення (інформаційно-повідомлюване, інструктивно-практичне, пояснювально-спонукальне, система зображально-виражальних засобів). Проводяться лекції за формами: вступна, тематична, оглядова, підсумкова. Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наочного матеріалу, опорного конспекту. Рівень засвоєння матеріалу здобувач вищої освіти контролює самостійно шляхом відповідей на запитання для самоперевірки.
Практичні /Семінарські	Словесні методи: пояснення, навчальна дискусія. Практичні методи: графічні вправи, зарисовки. Наочні методи: ілюстрування, демонстрування. На практичних заняттях розв'язуються практичні задачі з композиції. Рівень засвоєння матеріалу контролюється рівнем виконання графічних робіт, і за допомогою проведення захистів (пояснень) графічної роботи. Остаточо, самостійно опрацьовані завдання входять до альбому графічної роботи (ГР).
Лабораторні	Навчальною програмою лабораторні роботи не передбачено
Самостійна робота	Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності, методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності: ескізи, графічні роботи. Для самостійного опрацювання лекційного матеріалу здобувачі вищої освіти використовують, крім підручників, навчально-методичну літературу, створену на кафедрі. З метою розвитку необхідних фахівцю навичок самостійної роботи і практичного використання методів композиції при вирішенні графічних та практичних задач, а також для стимулювання більш поглибленого вивчення матеріалу дисципліни програмою курсу передбачено 28 графічних робіт (аудиторних). Тематика робіт, методичні вказівки та індивідуальні завдання визначаються кафедрою на підставі існуючих і власних розробок.

11. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль

Методи навчання як свідомі систематичні й послідовні дії, що ведуть до досягнення поставленої мети з вивчення і засвоєння дисципліни «Загальна композиція» включають проведення:

лекцій з застосування мультимедійного проектору. Здобувачі вищої освіти мають доступ до електронного варіанту лекцій у веб-середовищі Moodle та за необхідності використовувати їх під час підготовки до практичних занять, підсумкового контролю знань;

практичних і лабораторних занять з використанням сучасних методик. **Діалогів і бесід** з практичних питань;

самостійної роботи з рекомендованими підручниками в читальному залі університету, спеціальним довідковим і інформаційним матеріалом кафедри;

індивідуальної роботи зі здобувачами з питань більш глибокого вивчення окремих тем і напрямків навчальної програми, виконання самостійної роботи.

Методи які використовуються при вивченні дисципліни поділяються на:

а) методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (пояснення, розповідь, лекція, бесіда, робота з підручником; ілюстрування, практичні роботи);

б) методи стимулювання навчальної діяльності (навчальна дискусія, кейсові ситуації).

Поточний контроль здійснюється після викладання лекційного матеріалу, методики виконання практичних занять та самостійного завдання згідно плану і обсягів змістової частини. Поточний контроль має за мету перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи. Форма проведення поточного контролю знань під час навчальних занять визначається викладачем і на кожний навчальний рік затверджується на засіданні кафедри. Основною формою поточного контролю є усне опитування здобувачів кожної теми змістової частини та перевірка індивідуальних завдань.

Навчальна програмна з дисципліни передбачає регулярне проведення обов'язкових контрольних заходів, успішне виконання яких в відведений час має дати семестрову рейтингову оцінку. Оцінювання знань здобувачів на основі поточного контролю відбувається: а) способом перевірки систематичності та активності роботи здобувача протягом семестру; б) способом тестового контролю виконання окремих тем змістових частин. Постійність роботи здобувачів вищої освіти у семестрі досягається шляхом проведення самостійних, контрольних робіт, тестових завдань, лабораторних робіт та розрахунково-графічної роботи.

Підсумковий контроль за змістовою частиною

Оцінювання знань здобувачів на основі підсумкового контролю відбувається: а) захистом завдань графічних робіт, що відносяться до змістової частини; б) способом контролю виконання контрольних робіт за змістовими частинами.

Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю в 1, 2 та 4 семестрі є залік, 5 та 6 є іспит. Здобувач вищої освіти допускається до складання заліку та/чи іспиту, якщо він здав та захистив графічну роботу і написав контрольні роботи за змістовими частинами на позитивні оцінки. Екзамен складається з однієї частини: теоретичної – у формі тестування (тестування на паперовому носії із ручною перевіркою). Основні вимоги до контролю знань наведені у Положенні про оцінювання знань здобувачів ВО ХДАЕУ. Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни складається із суми балів за поточну успішність/екзамен (60/40 балів) та поточну успішність/залік (70/30 балів – 1 сем., 60/40 балів – 2 сем., 75/25 балів – 3 сем.).

**11.Розподіл балів з дисципліни
(форма контролю – залік)**

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)										
Змістова частина I										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Підсумкова оцінка (залік)
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)										
Змістова частина II										
T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	Підсумкова оцінка (залік)
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)										
Змістова частина III										
T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	Підсумкова оцінка (залік)
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100

**Розподіл балів з дисципліни
(форма контролю – екзамен)**

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)											
Змістова частина IV											
T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	Екзамен	Підсумкова оцінка (екзамен)
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	40	100

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)											
Змістова частина V											
T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	Екзамен	Підсумкова оцінка (екзамен)
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	40	100

12. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	Не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	Іттен Й. Мистецтво кольору: Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва. Навчальний посібник/Йоганнес Іттен. Пер. із нім. С. Святенко. Київ: ArtHuss, 2022. 96 с.
	Г.А. Коровкіна Архітектурна композиція: конспект лекцій (для студентів 1 курсу денної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Архітектура» спеціальності 191 – Архітектура та містобудування) / Г.А. Коровкіна, Л.О. Богданова; Харків. Нац. Ун-т міськ. Госп-ва ім. О.М. Бекетова. – Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2021. – 117 с.
	Інструменти та матеріали архітектурного проектування: метод. Вказівки до виконання граф. Робіт із дисципліни «Архітектурне проектування» на тему студентів 1-го курсу за напрямом підготовки 6.060102 «Архітектура» денної форми навчання / Г.А. Негай, Т.В. Кой-наш, Л.А. Марченко, А.О. Круглова. – Полтава: ПОЛТНТУ, 2013. – 26 с.
	Ідак Ю.В. Основи об'ємно-просторової композиції: навч. посібник/ Ю.В. Ідак, Т.М. Клименюк,

	О.Й. Лясковський. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. – 212 с.
	Арковий портик у масах: метод. Вказівки до виконання граф. Роботи з дисципліни «Архітектурне проектування» студентів 1-го курсу за напрямом підготовки 6.060102 «Архітектура» ден. Форми навч. / Г.А. Негай, О.Ю. Беляєва, Д.О. Аванесян, І.А. Лугова, асист. Т.П. Козаченко – Полтава: ПолтНТУ, 2013. – 37 с.
	Клименюк Т.М. Креслення, рисунок, композиція: навч. посібник / Т.М. Клименюк. – Львів: Вид-во Львівська політехніка, 2012. – 342 с.: рис., табл.
	Обідняк М.М. Архітектурна композиція: навч. посібник/ М.М Обідняк, О.Б. Білінська. - 2-ге вид., доп. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. – 152 с.
	Резніченко М.І. Художня графіка: змістові модулі 1, 2: навчально-методичний посібник для студентів художньо-графічних факультетів / М.І. Резніченко, Я.М. Твердохлібова. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. – 272 с.:іл.
	Жмурко Ю.В. Конспект лекцій з курсу «Композиція». Частина 3 (для студентів 2-го курсу денної форми навчання напряму підготовки 6.060102 «Архітектура») / Ю.В. Жмурко, Г.Л. Коптева, Л.П. Панова, С.О. Шубович; Харк. нац. Акад. міськ. Госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 51 с.
	Архітектурна композиція: конспект лекцій для студентів інституту архітектури / Г.П. Петришин, Ю.В. Ідак, І.Л. Щербаків. – Львів: Раст-7, 2011. 87 с.
	Петришин Г.П. Архітектурна графіка: навч. посібник для студ. Базового напряму 6.12.01 «Архітектура» / Г.П. Петришин, М.М. Обідняк; за ред. Г.П. Петришин. – Л.:РАСТР-7, 2009. – 272 с.: рис.
	Гарбуз Р.С. Лінійна перспектива в навчальному рисунку. Львів: ЗУКЦ, 2009. 110 с.
	Крака, лінія, площина, об'єм: Методичні вказівки до курсу до виконання практичної вправи з навчальної дисципліни «Основи формоутворення» для студентів I курсу базового напряму 6.020207 «Дизайн» / уклад.: І.А. Юрченко, Р.Я. Галишич, С.В. Топилко, О.Ю. Лисенко. – Львів: Вид-во Національного університету «Львівська політехніка», 2008. – 24 с.
	Відмивка декоративної вази: метод. Вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Архітектурне проектування» для студентів 1-го курсу за спрямуванням «Архітектура» ден. Форми навч. / Г.А. Негай, Т.В. Койнаш – Полтава: ПолтНТУ, 2005. – 26 с.
	Теоретичні основи композиції: Навчально-художній посібник для студентів ВНЗ художніх та художньо-педагогічних спеціальностей / Н.О Урсу та ін. – Кам'янець-Подільський, 2004. – 61 с.

	Негай Г.А. Методичні вказівки до виконання курсової роботи «Елементи архітектурної графіки» для студентів 1-го курсу за спрямуванням «Архітектура» / Г.А. Негай, О.Г. Медончак, А.Ю. Жаровська. – Полтава: ПолтНТУ, 2003 – 14 с.
	Шмагало Р.Т. Методика викладання рисунку в навчальних закладах Галичини другої половини ХІХ – початку ХХ ст. Львів. 2001р.
	Тимофієнко В.І. Архітектура і монументальне мистецтво. Терміни та поняття / В.І. Тимофієнко. – Київ: Головкивархітектура, 2002. – 472 с.
	Гребенюк Г.Є. Основи композиції та рисунок. Підручник для учнів професійно-технічних навчальних закладів. Київ: Техніка, 1997. 222 с.
Додаткова	Гуцульська різьба. Візуально-морфологічні закономірності орнаменту: теорія і практика: монографія / І.А. Юрченко. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. -368 с.
	Шаповал Н.Г. Основи архітектурного формотворення: навч. посіб. – К.: Основа, 2008. – 448 с.: іл.
	Боднар О.Я. Золотий переріз і евклідова геометрія у науці та мистецтві: монографія / О.Я. Боднар. – Львів: НВФ «Українські технології», 2005. – 198 с.
	Яремків М. Композиція. Творчі основи зображення. Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. 112 с.
	Архітектура: Короткий словник-довідник / уклад.: А.П. Мардер, Ю.М. Євреїнов, О.А. Пламеницька та ін.: За заг. Ред. А.П. Мардера. – К.:Будівельник, 1995. – 335 с.: іл.
	Онищенко С.Г., Ганич І.С. Виготовлення макетів / С.Г. Онищенко, І.С. Ганич. – К. : Будівельник, 1971. – 104 с.
Інформаційні ресурси	Міністерство освіти і науки України: https://mon.gov.ua/ua
	Міністерство інфраструктури України: https://mtu.gov.ua/
	Підручники для студентів он-лайн: http://stud.com.ua/
	Он-лайн бібліотека підручників: http://studentam.net.ua/
	Он-лайн-бібліотека освітньої та наукової літератури: http://eduknigi.com/index.php
	Електронна бібліотека info-library: http://www.info-library.com.ua/
	On-line Бібліотека: http://readbookz.com/